Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	13Co/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8713204636
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Martin Baran
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2019:8713204636.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu Q. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. sv. J. XXX/XX, XXX XX C., proti žalovanému V.. Z. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXXX/X, XXX XX C. - D., právne zastúpený advokátom Mgr. Maroš Ježík, so sídlom Murgašova 86/1, 058 01 Poprad, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 21C/89/2013-296 zo dňa 23. októbra 2017, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

I. M e n í rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť na vlastné náklady ospravedlnenie v regionálnych novinách popradského regiónu v znení:

Ospravedlnenie

Ospravedlňujem sa Q. H. za nasledujúce nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia, ktoré som uviedol v rozhovore týždenník C. Y. č. XX z X. októbra. XXXX v článku s názvom „Sľuby dané C. splním“ nasledovného znenia: „Niekoľkokrát súdne trestaný pán H., ktorému nikdy nebol priznaný status C..“

II. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku II. a v súvisiacom výroku III..

III. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti rozsudku zaslať žalobcovi na jeho adresu ospravedlnenie v znení:

„C. V.. Z. S. sa týmto ospravedlňuje pánovi Q. H. za neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv v súvislosti s uverejnením informácie v rozhovore pre týždenník C. kuriér č. XX z 9. B. XXXX v článku s názvom „Sľuby dané C. splním“ nasledovného znenia: „Niekoľkokrát súdne trestaný pán H., ktorému nebol nikdy priznaný status C.“

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 6 ods. 1, 2 zákona č. 216/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji, § 1 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, čl. 152 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky, čl. 10, čl. 17 ods. 1, 2 Listiny základných práv a slobôd, § 11, § 13 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že dňa 10.09.2012 žalobca ako tajomník vyzval žalovaného v mene G. združenia bývalých československých väzňov na odstúpenie z funkcie za to, že občanom mesta C. nevysvetlil na internete a v médiách podozrenia o nadobudnutí jeho majetku v čase výkonu funkcie primátora. Dňa 11.09.2012 žalobca vyzval poslancov a zástupcov primátora, aby vyhlásili referendum o odvolaní primátora. Dňom 14.09.2012 je datovaný list I.. F. Y. odoslaný tlačovým agentúram U. a G., v ktorom bolo uvedené rozhodnutie A. č. DR XXXX/XXXXX zo dňa 20.08.2007, ktorým mu nebolo priznané postavenie účastníka protikomunistického odboja. Dňa 14.09.2012 boli zverejnené dva články na internete, že p. Y. politických väzňov nemá právo zastupovať a dištancujú sa, obdobného znenia bol aj list Z. U., predsedu F. protikomunistického odboja. Zo dňa 24.09.2012 bol Otvorený list - oznámenie o petičnej akcii za vyhlásenie referenda o odvolaní primátora žalobcu adresovaný žalovanému, viceprimátorom a poslancom mestského zastupiteľstva. Dňa 25.09.2012 bolo v rovnakom týždenníku citované stanovisko A. U., že nedali podnet, ani sa nevyjadrovali k stanovisku G. združenia politických väzňov. Podľa listu predsedu Správnej rady ÚPN zo dňa 31.07.2013 bol zostatkový trest v roku 2007 zákonnou prekážkou pre priznanie účastníka protikomunistického odboja. V rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1T23/84 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 To55/84 nebol zrušený výrok o vine z trestného činu nedovoleného ozbrojovania, preto bol žalobcovi uložený úhrnný trest. V liste GP SR - VII/X M zo dňa 13.04.1993 o tom, že nie sú splnené zákonné podmienky ani na použitie § 33 ods. 1 ZR, ani na podanie sťažnosti pre porušenie zákona podľa § 30 ods. X F. je konštatované , že Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 19.12.1989, sp. zn. 1To76/89 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.10.1989, sp. zn. 1T31/88 a spisový materiál bol pridelený vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania, ktorý uznesením zo dňa 05.11.1990 trestné stíhanie zastavil v dôsledku amnestie prezidenta republiky zo dňa 01.01.1990. žalobcovi bolo vystavené dňa 08.12.1999 Konfederáciou politických väzňov G. potvrdenie a splnomocnenie, že je funkcionárom a je oprávnený rokovať v mene organizácie s miestnymi, okresnými a krajskými úradmi a inštitúciami v rozsahu určenom stanovami a organizačným poriadkom.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca preukázal, že mu bol vystavený členský preukaz Konfederácie politických väzňov Slovenska dňa 07.03.2000, číslo preukazu XXXXXX. V priebehu konania tiež predložil súdu na nahliadnutie preukaz Účastníka protikomunistického odboja č. XXXXX zo dňa 27.01.2015, vystavený Ústavom pamäti národa a preukaz Veterána protikomunistického odboja č. XXXXX zo dňa 27.01.2015 vystavený tiež Ústavom pamäti národa. Žalobca bol tiež predsedom Svetového združenia bývalých politických väzňov od 2001 do 2008. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a podľa citovaných zákonných ustanovení bolo preukázané, že žalobcovi bol priznaný status politického väzňa. Žalobca bol v čase podania žaloby predsedom a v čase zverejnenia predmetného článku tajomníkom Svetového združenia bývalých československých politických väzňov, t.j. verejne pôsobiacou osobou. Bez významu je skutočnosť, či pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojich tvrdení alebo či išlo iba o nedbalostné prijímanie poznatkov. Také konanie, kde nie je rešpektované zahladenie odsúdenia (rehabilitácia) a na dotknutú osobu je poukazované ako na páchateľa - odsúdeného je v rozpore s právom na ochranu osobnosti. Záverom dodal, že pri prejednávaní danej právnej veci došlo ku kolízii a vzájomného stretu dvoch chránených záujmov - práv; na strane jednej práva žalobcu domáhať sa zákonným spôsobom ochrany v prípade neoprávneného zásahu a na strane druhej práva slobody prejavu žalovaného ako jeden zo základných pilierov existencie demokratickej spoločnosti. V predmetnom prípade došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu tým, že údaje uvádzané žalovaným nemali charakter kritiky - v takom prípade by nedošlo k naplneniu znakov neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, naopak jednalo sa o údaje nepravdivé s cieľom vyvolania negatívneho vykreslenia osobnosti žalobcu, čím došlo k údajnej škandalizácii jeho osoby a zníženiu cti a dôstojnosti. V danom prípade súd uložil žalovanému povinnosť za účelom odstránenia týchto zásahov v primeranom ospravedlnení v rozsahu a forme ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku (výrok I.), ktoré je podľa názoru súdu primerané aj vzhľadom na usporiadanie vzťahov medzi sporovými stranami (rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 7C/452/2012-264 zo dňa 13.04.2016 v spojení s rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7C/452/2012-311 zo dňa 07.03.2017).

5. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že pokiaľ ide o ospravedlnenie požadované žalobcom podľa posledného uznesenia o pripustení zmeny žaloby vyhovel žalobe v časti predstavujúcej faktické

údaje a v prevyšujúce časti, ako aj čo do ospravedlnenia žalobu zamietol, lebo tieto sú dôsledkom politického a predvolebného boja. Okrem toho, pokiaľ ide o ospravedlnenie vo vzťahu k listu I.. F. Y. zo dňa 14.09.2012 odoslaný tlačovým agentúram U. a G., bol to list adresovaný inštitúciám, to či ho mal právo napísať, či už ako súkromná osoba alebo ako reprezentant nejakého združenia nie je predmetom tohto konania, ale keďže ho napísal a poslal, mohol byť ďalej zverejňovaný. Pokiaľ ide o navrhované znenie výroku, že žalobca preukázal, že rozsudok na základe ktorého bol odsúdený bol podľa zákona o súdnych rehabilitáciách zrušený a zostatkový trest mu bol zahladený, čím sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený je vlastne citáciou právoplatného rozsudku, resp. konštatovanie preukázania právoplatného rozsudku, ktorým žalobca disponuje a môže ho zverejniť. Vzhľadom na uvedené žalobu zamietol aj čo do požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej odôvodnenosť požadovania a výšku žalobca žiadny spôsobom nepreukázal. O trovách rozhodol tak, že vzhľadom na čiastočný úspech obidvoch sporových strán, predmet a charakter sporu vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd rozhodol jednostranne a predčasne, pričom samotný výrok nerieši satisfakciu, ktorej sa podaním žaloby domáhal, naopak spôsobil ďalšiu traumu jemu a celej rodine. Z takto panujúceho stavu možno ustáliť, že sa jedná o zmätočné rozhodnutie a výrok rozsudku nepovažuje za náležite presvedčivý a plne zdôvodňujúci stav a povahu veci. Ospravedlnenie súkromným listom odoslaným na adresu žalobcu nemožno považovať za uznanie aspoň jednej požiadavky žaloby a súdom určený text ospravedlnenia je pritom zmätočný. Uviedol, že súd namiesto satisfakcie žalobcu potrestal tým, že nepriznaním trov konania a právneho zastúpenia mu svojim rozhodnutím spôsobil len finančnú ujmu. Žalobca ďalej namietal, že súd vo veci konal jednostranne v prospech žalovaného, pričom ním navrhované dôkazy a výsluch svedkov nebral v úvahu, čím narušil princíp rovnosti zbraní a rovnosti účastníkov v konaní a v rozpore so zásadou bezprostrednosti a ústnosti nikdy nepredvolal žalobcu, ktorý sa nikdy nezúčastnil na pojenávaní. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie tiež tým, že zatiaľ čo žalovanému bola umožnená vo veci ním podanej žaloby štyri krát zmena petitu, súd diskriminačne nepripustil v predmetnej veci návrh na zmenu petitu zo dňa 24.11.2014, pričom išlo o závažné poškodzujúce výroky. Jednostranný postup súdu pri nepripustení zmeny petitu bol podľa jeho názoru zjavne nezákonný a v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie. Vo vzťahu k požadovanej nemajetkovej ujme uviedol, že navrhoval žalovanému mimosúdnu dohodu, avšak jeho reakciou bola zmena petitu, ktorý doplnil o nemajetkovú ujmu 33.000,- Eur, ktorú tiež žiadala aj od združenia. Z uvedeného dôvodu v snahe brániť sa tomuto zastrašovaniu ekonomickou likvidáciou jeho rodiny a združenia bol prinútený podať návrh na zmenu petitu o rozšírenie a priznanie nemajetkovej ujmy vo výške tiež 33.000,- Eur, čo súd pripustil a poukázal na to, že pôvodne žiadal len symbolické priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 1,- Eur. Žalobca ďalej namietal, že súd sa v rozsudku nevysporiadal aj so skutočnosťou, že bol na podnet žalovaného zbavený funkcie vedúceho dispečingu, čím bol aj finančne poškodený a tiež sa nevysporiadal ani s obsiahlymi svedeckými výpoveďami viacerých svedkov v odôvodnení rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie zmenil v zmysle uznesenia súdu o pripustení zmeny petitu zo dňa 06.06.2016 a doplnenia ospravedlnenia podľa návrhu na zmenu petitu zo dňa 02.02.2015 a žalovanému uložil v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť v regionálnych novinách ospravedlnenie a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške zaplateného súdneho poplatku a trovy právneho zastúpenia, resp. prvoinštančné rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu porušenia práva na spravodlivé súdne konanie.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, a to proti výroku I.. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že ako uvádzal už aj samotný žalobca status politického väzňa sa nikdy nepriznával samostatným rozhodnutím akéhokoľvek orgánu, ale tento priamo vyplýva z ust. § 6 ods. 2 zákona č. 219/2006 Z. z.. Poukázal na to, že z rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach ako aj rozhodnutia VOS v R. Y. vyplýva, že žalobca bol odsúdený za trestné činy, ktoré nebolo možné bez akýchkoľvek pochybností považovať za trestné činy súvisiace s aktívnym odbojom proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských či z ďalších dôvodov. Vyplýva to aj z toho, že v roku 2015 žalobcovi Konfederácia politických väzňov vystavila preukaz Účastníka protikomunistického odboja a Veterána protikomunistického odboja., kde tieto dokumenty neexistovali v čase 09.10.2012, kedy žalovaný poskytol rozhovor. Rozhodujúcim pre posúdenie, či došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu je jeho postavenie ku dňu 09.10.2012, kde bol článok zverejnený a nie to, aké postavenie bolo priznané žalobcovi po tomto dátume. Ďalej uviedol, že žalovaný si nemohol v čase rozhovoru verifikovať

výpisom z registra trestov žalobcu, jeho stav z hľadiska prípadných odsúdení, ale vychádzal len z verejne dostupných informácií, ktorým sa nebránil ani samotný žalobca, o tom, že bol v minulosti za bývalého spoločenského usporiadania odsúdený a bol vo výkone trestu. Poukázal na to, že s právnym názorom týkajúcim sa zahladenia odsúdenia nesúhlasí s poukazom na ustálenú súdnu prax a judikatúru vrátane uznesenia NS SR, sp. zn. 7 Tz 7/2001. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti tak, že návrh žalobcu aj v tejto časti zamietne.

8. K odvolaniu žalovaného sa žalobca vyjadril tak, že právny zástupca žalovaného ignoruje zákony prijaté NR SR týkajúce sa nápravy krívd spáchaných bývalým nedemokratickým režimom, ako aj zákon o súdnej rehabilitácii, zákon o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu a zákon o protikomunistickom odboji. Ďalej poukázal na to, že vysvetlil rozdiel medzi pojmom politický väzeň a pojmom účastník protikomunistického odboja. postavenie politického väzňa je len morálnym zadosťučinením z ktorého nevyplývajú žiadne finančné nároky a prekážkou pre priznanie postavenia v zmysle § 9 sú okrem iných dôvodov aj členstvo v Y. alebo spolupráca s D.. Ďalej tiež poukázal na viaceré nepravdivé tvrdenia právneho zástupcu v odvolaní. T uvedených dôvodov považoval odvolanie žalovaného za nehodnoverné, zjavne zavádzajúce a podané na podklade nepravdivých skutočností.

9. Žalovaný sa k odvolaniu a vyjadreniu žalobcu vyjadril tak, že poukázal na ním uvádzané skutočnosti a stanoviská, ktoré uviedol v svojom odvolaní. Tieto považoval za rozhodné a preto na ne poukázal v súvislosti s odvolaním žalobcu.

10. Žalobca sa k podanému vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a odvolanie žalobcu je dôvodné čiastočne.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Z obsahu odvolania žalobcu možno vyvodiť, že namieta porušenie práva na spravodlivý proces, nevykonanie navrhnutých dôkazov a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), e), f) C.s.p.).

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, nesprávnym skutkovým zistením, nevykonaním navrhnutých dôkazov a nepreskúmateľnosťou, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

16. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní

jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právny normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, s to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatnenie, prípadne štádia civilného procesu.

17. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

18. K nepreskúmateľnosti rozsudku odvolací súd uvádza, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie tu napadnutého rozsudku rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

19. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania žalovaný nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

20. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Odvolací súd osvojujúc si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu a žalovaného dopĺňa nižšie uvedené.

21. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nikdy nepredvolal žalovaného, ktorý sa nikdy nezúčastnil na pojednávaní, odvolací súd poukazuje, že v spise sa nachádzala doručenka (pri č.l. 98) ktorou bol žalovaný predvolaný na prvé pojednávanie a v prípade ostatných pojednávaní vzali strany sporu vrátane ich právnych zástupcov termín pojednávania na vedomie a písomne predvolávaní neboli, z uvedeného dôvodu nie len žalovaný ale ani samotný žalobca neboli písomne predvolávaní na pojednávania. Z uvedeného dôvodu je toto tvrdenie žalobcu nedôvodné.

22. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie porušil právo na spravodlivé súdne konanie nepripustením návrhu na zmenu petitu zo dňa 24.11.2014, zatiaľ čo žalovanému v konaní 7C/452/2012 súd prvej inštancie pripustil návrhy na zmeny žaloby odvolací súd uvádza, že takáto námietka je nedôvodná, nakoľko ďalším uznesením zo dňa 06.06.2016 súd prvej inštancie v časti vyhovel návrhu na zmenu petitu a v časti nevyhovel, čo odôvodnil tým, že žalobca poukázal na skutočnosti, ktoré nesúvisia s pôvodným návrhom a v konaní platí zásada koncentrácie, s čím sa odvolací súd stotožňuje a preto nemožno prisvedčiť ani tejto námietke žalobcu.

23. V predmetnom spore sa žalobca domáhal ochrany osobnosti pred neoprávneným zásahom zo strany žalovaného uvedením nepravdivých údajov o jeho osobe, ktoré boli uverejnené v regionálnom týždenníku C.. Súd prvej inštancie sa správne prioritne zaoberal najprv otázkou, či žalobca v čase vydania regionálneho týždenníka, ktorým malo byť zasiahnuté do jeho osobnostných práv, mal podľa zákonných ustanovení v skutočnosti postavenie politického väzňa, pričom svoje zistenia náležite aj právne odôvodnil. Druhou otázkou, ktorou sa súd prvej inštancie zaoberal bolo zistenie, či vyjadrenie žalovaného uverejnené v regionálnom týždenníku bolo objektívne spôsobilé privodiť ujmu na právach žalobcu chránených zákonom a teda správne posudzoval kolíziu dvoch chránených práv, a to práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu, pričom správne vzal aj do úvahy postavenie žalobcu ako osoby verejne pôsobiacej, ktorá z hľadiska svojho verejného pôsobenia musí znášať vyššiu hranicu tolerovateľnosti zásahov do osobnostnej sféry ako osoby súkromné, teda osoby, ktoré nepôsobia verejne a teda nie sú všeobecne známe širšej verejnosti. Odvolací súd sa na tomto mieste úplne stotožňuje aj so záverom súdu prvej inštancie, ktorý na základe vykonaného dokazovania v priebehu konania zistil, že publikovaným článkom v C. kuriéri došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, nakoľko údaje nemali charakter kritiky, ale boli údajmi, ktoré škandalizovali osobu žalobcu a znížili jeho česť a dôstojnosť a preto žalovanému bolo potrebné uložiť povinnosť ospravedlnenia sa žalobcovi za takýto zásah do jeho osobnostných práv.

24. Žiadne základné právo nemá absolútnu prednosť pred inými a ktorékoľvek z nich môže v určitej situácií prevážiť nad iným. Typickým prípadom je stret slobody prejavu (čl. 26 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky) a ochrana dobrej povesti (čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pri ktorom Ústava Slovenskej republiky neustanovuje žiadnu možnosť obmedzenia tohto práva, hoci v určitých prípadoch môže mať prednosť aj sloboda prejavu, ale len za predpokladu, že je vyslovená v dobrej viere bez snahy poškodiť osobu, na ktorú sa tento prejav vzťahuje (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29.07.2008, sp.zn. III.ÚS 238/08).

25. Z nálezov Ústavného súdu Českej republiky II.ÚS 357/96, IV.ÚS 154/96 vyplýva, že základné právo podľa čl. 17 Listiny je zásadne rovnocenné základnému právu podľa čl. 10 Listiny, pričom je predovšetkým vecou všeobecných súdov, aby s prihliadnutím k okolnostiam každého prípadu zvážili, či nebola jednému z týchto práv daná bezdôvodne prednosť pred druhým právom.

26. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie koncipovanému výroku I. napadnutého rozsudku musí odvolací súd na tomto mieste prisvedčiť odvolacím námietkam žalobcu, nakoľko uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi zaslaním ospravedlnenia na jeho adresu nie je dostačujúce. Odvolací súd poukazuje jednak na to, že uznesením č.k. 21C/89/2013-191 zo dňa 06.06.2016 súd prvej inštancie čiastočne vyhovel návrhu žalobcu na zmenu petitu, kde žalobca žiadal zverejniť ospravedlnenie v regionálnych novinách popradského regiónu vychádzajúcich v čase vyhlásenia rozsudku, čo v podanom návrhu ako aj v odvolaní dôvodil prípadným zánikom týždenníka C. do vydania rozhodnutia vo veci samej a jednak aj samotnou skutočnosťou, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo zverejnením rozhovoru v regionálnom týždenníku, nie zaslaním listu na adresu žalovaného, teda súdom prvej inštancie uložená povinnosť žalovanému ospravedlniť sa len zaslaním ospravedlnenia sa na adresu žalobcu nepovažuje odvolací súd za dostatočnú a primeranú vzhľadom k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že ak zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo zverejnením rozhovoru v regionálnom týždenníku, potom žalovaný môže vykonať nápravu takéhoto zásahu ospravedlnením len vo forme zverejnenia ospravedlnenia v takomto regionálnom týždenníku, teda tak ako to požadoval žalobca v petite žaloby.

27. Súd prvej inštancie formuláciu výroku I. napadnutého rozsudku dôvodil dostatočnosťou a primeranosťou s ohľadom na usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu s poukazom na rozsudok Okresného súdu Poprad, č.k. 7C/452/2012-264 zo dňa 13.04.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 7C/452/2012-311 zo dňa 07.03.2017 k čomu odvolací súd uvádza, že v predmetnom konaní síce tiež išlo o ochranu osobnosti s prísl. medzi sporovými stranami, kde však k porušeniu osobnostných práv žalovaného (v konaní 7C/452/2012 v postavení žalobcu) došlo formou zaslania otvoreného listu žalobcom (v konaní 7C/452/2012 v postavení žalovaného) na jeho adresu, teda odstránenie zásahu do osobnostných práv bolo uskutočnené uložením povinnosti zaslania ospravedlnenia na adresu žalovaného (v konaní 7C/452/2012 v postavení žalobcu). Z uvedeného teda vyplýva, že síce v oboch prípadoch išlo o zásah do osobnostných práv druhej strany, ale tieto boli

uskutočnené rôznymi formami, preto nemožno v obidvoch prípadoch stotožňovať formy odstránenia týchto zásahov, a to aj z pohľadu okruhu osôb, ktoré boli vo sfére pôsobnosti negatívneho dopadu takéhoto zásahu do osobnostných práv. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd I. výrok napadnutého rozsudku zmenil tak, ako je uvedené vo výroku I. predmetného rozsudku s poukazom na petit žaloby.

28. Vo vzťahu k napadnutému zamietavému výroku II. rozsudku, odvolací súd sa s uvedeným výrokom a odôvodnením tohto výroku plne stotožňuje a na zdôraznenie dodáva, že v podanom odvolaní žalobca odôvodňoval výšku požadovanej nemajetkovej ujmy len z titulu, že v konaní 7C/452/2012 žalovaný v postavení žalobcu požadoval tiež nemajetkovú ujmu 33.000,- Eur, pričom takéto zdôvodnenie pre priznanie nemajetkovej ujmy, či už v plnej alebo čiastočnej výške nie je dostačujúce a ako správne uviedol súd prvej inštancie žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť (kauzálny nexus). Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§ 11 Občianskeho zákonníka).

29. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

30. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

31. Právo na ochranu osobnosti predstavuje inštitút, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany sú jednak nemateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.), jednak prejavy osobnej povahy (napr. podobizne, zvukové záznamy). Otázku prípadného negatívneho dotknutia týchto čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti treba u každého z nich posudzovať samostatne.

32. Pokiaľ došlo k neoprávnenému zásahu do uvedených osobnostných práv, má fyzická osoba dotknutá zásahom právo domáhať sa na súde, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, odstránili následky neoprávnených zásahov, poskytlo primerané zadosťučinenie. Podaním žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sleduje fyzická osoba priznanie materiálnej satisfakcie.

33. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (ktorej sa žalobca domáha) môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dôvody priznania náhrady sú v tomto ustanovení uvedené len demonštratívne. Zákon tu ustanovuje jedinú podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce. Pokiaľ sa v ďalšom texte tohto ustanovenia uvádzajú slová „najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti“, ide iba o príklad následku neoprávneného zásahu, v ktorom je táto podmienka splnená.

34. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je - vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa právneho názoru odvolacieho súdu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

35. Súd prvej inštancie dospel v danom prípade k záveru, že konanie žalovaného vykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv, ktorý bol objektívne spôsobilý privodiť žalobcovi ujmu, no spôsobená nemajetková ujma nie je ujma tak závažná, že odôvodňuje priznať náhradu v peniazoch. Rovnako odvolací súd po zhodnotení skutkového stavu veci dospel k rovnakému záveru, že je

postačujúce postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vo forme ospravedlnenia učineného prostredníctvom obdobného média, ktorým aj došlo k zásahu bez práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti.

36. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017)

37. S poukazom na uvedený záver Ústavného súdu odvolací súd poukazuje na závery konania vedeného medzi stranami sporu pod sp.zn. 7 C 452/2012 na Okresnom súde Poprad, kde žalovanému, vtedy v pozícii žalobcu rovnako nebola priznaná ujma v peniazoch.

38. Vzhľadom na uvedené, preto odvolací súd potvrdil rozsudok v tomto napadnutom výroku. Odvolací súd sa tiež stotožnil aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti požadovaného ospravedlnenia, nakoľko rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že tieto boli len dôsledkom politického a predvolebného boja a rovnako nebolo ani predmetom konania o ochranu osobnosti zisťovanie, či I.. F. Y. mohol alebo nemohol napísať list ako reprezentant združenia.

39. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

40. Záverom odvolací súd poukazuje na to, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

41. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil výrok I. napadnutého rozsudku a vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

42. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaný bol v konaní neúspešný a žalobca bol úspešný len v nepatrnej časti, ako aj vzhľadom na predmet sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).